No. 1625 | 1852

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 24 AUGUSTUS.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 23 Augustus.

De polemiek in Frankrijk over het gebruik der klassieke heidensche schrijvers in de scholen duurt nog altijd voort. Intusschen de quæstie wint blijkbaar veld in het voordeel dier schrijvers, die beweren, dat tot dusverre in de scholen te veel werk is gemaakt van de heidensche, en niet genoegzaam van de katholijke litteratuur. Welk aandeel nu aan elk zal worden gegeven, is eene quæstie van praktijk, die de tijd en de ondervinding zullen oplossen.

De quæstie heeft overigens van eene andere zijde eenen grooten stap gedaan. Mgr. Dupanloup, de Bisschop van Orleans, had zich in de polemiek dezer quæstie gemengd in een schrijven aan de professoren zijner Seminarien, waarin hij de tegenpartij, vooral den *Univers*, bestreed. De *Univers* antwoordde. Dat antwoord gaf den geleerden prelaat gelegenheid tot een mandement, waarin hij den *Univers* en zijn hoofdredakteur den heer Louis Veuillot, hevig aanviel en beschuldigde, dat zij inbreuk maakten op zijn bisschoppelijk gezag. Hij verbood uit dien hoofde het blad in zijne Seminarien en zond aan vele, niet aan alle, Fransche bisschoppen eene uitnoodiging om hunne goedkeuring te geven aan zijne verklaring omtrent de [illegible] litteratuur en de [illegible] Mgr. [illegible] zoowel omtrent de heidensche schrijvers, als omtrent den *Univers* merkelijk te hebben gewijzigd en verzacht, een aanzienlijk aantal van onderteekeningen van Bisschoppen te erlangen, die hetzij door verrassing, hetzij door overreding, [illegible] onder anderen Mgr. Parisis, de Bisschop van Arras, en de Kardinaal Gousset, Aartsbisschop van Reims achtoden zich verpligt met kracht van redenen te waarschuwen tegen het gevaar dat in het onderteekenen van zulke verklaring gelegen was. Zulks had ten gevolge dat sommige onderteekenaren terug traden, anderen eischten dat het geheim bleef, anderen, eindelijk, vorderden dat daaraan geen gevolg werd gegeven.

Eerst dezer dagen is door de dagbladen openbaar gemaakt, wat de Kardinaal Gousset gemeend had in deze omstandigheid aan de Bisschoppen, die hem hadden geraadpleegd, te moeten schrijven. Dat schrijven van den in Frankrijk hooggeachten Kardinaal heeft eene bijzondere waarde, omdat, namens Zijne Heiligheid, de Kardinaal-Sekretaris van Staat, Mgr. Antonelli, daaraan zijne goedkeuring heeft gehecht, en alzoo ook de quæstie te Rome, hoewel niet juist uitgemaakt, toch genoegzaam is toegelicht, om haar te laten varen. Wij laten daarom hier den brief van Zijne Eminentie den Kardinaal Gousset volgen, en voegen daaraan toe het schrijven van Zijne Eminentie den Kardinaal Antonelli.

Brief van den Kardinaal Gousset, *ten antwoord aan de mededeelingen van eenige prelaten, in zake der klassieken.*

»Monseigneur!

»Uw [illegible] inhoud is zeer gewigtig.

»De vier artikelen, welke Mgr. Dupanloup u en eenige onzer eerwaardige kollega's ter onderteekening heeft aangeboden, zijn mij niet bekend. Ik heb wel vernomen, dat sommige lieden zich van zijnentwege of uit zijn naam in onderscheidene diocesen, vooral van het zuiden van Frankrijk vertoond hadden; maar ik weet nog niet wat zij voorgesteld of gevraagd hebben.

»Ik vrees dat men, onder voorwendsel van alle oneenigheid onder het Episkopaat te willen voorkomen, begonnen is met het te verdeelen, door bij wege van partieele onderteekeningen een deel der Bisschoppen zonder voorkennis van de anderen en misschien met een bepaald doel van tegenkanting te binden. Hoe het nu ook zij met het doel, voorzie ik toch dat de stappen en handelingen van Mgr. den Bisschop van Orleans geene uitkomst zullen hebben, waarover zijn ijver en zijne godsvrucht zich kunnen verheugen.

»Het is niet langs zulke wegen, dat men komt tot de eindbeslissing van quæstien als de onderhavige, en ik durf zeggen, dat men zulks niet moest beproeven. Dit stelsel van afzonderlijke goedkeuringen, die persoonlijk gevraagd of uitgelokt zijn, zonder acht te slaan op een algemeen inzigt of op eenige beraadslaging, zonder eenige tusschenkomst van den Stadhouder van J. C. is in de Kerk niet gewettigd. Het is bovendien ligt te begrijpen, hoe onaangenaam het zou zijn, dat een zeker aantal Bisschoppen eene verklaring aflegde, welke door de anderen niet gedeeld en door den H. Vader niet goedgekeurd wordt.

»Trouwens in het besproken punt moet men niet rekenen op het zwijgen der niet goedkeurende kerkvoogden, die er zich niet aan zouden willen blootstellen, dat dit zwijgen door hen, die onbekend zijn met kerkelijke zaken, beschouwd werd als eene stilzwijgende goedkeuring van handelingen, die zij werkelijk afkeuren. En wie zou van den anderen kant kunnen hopen, dat diezelfde handelingen de goedkeuring van den Opperkerkvoogd zullen verwerven?

»Eigenlijk raakt de door den Eerw. Gaume opgeworpen polemiek over de klassieke schrijvers, hoe belangrijk ook op haar zelve, en al is zij wat vurig in de uitdrukkingen, toch klaarblijkelijk geene leerstellige, zedelijke of kanonieke quæstie; met een woord, het is geene theologische kontrovers; het is een schoolonderwerp, eene methode-zaak, een stelsel van opvoeding, waaromtrent de Bisschoppen verschillende denkwijzen kunnen hebben zonder zich in iets te vergissen wat het onderpand des geloofs en de leer der Kerk betreft. Het heeft mij uit dien hoofde grootelijks bevreemd dat verlichte mannen hier het onfeilbaar gezag der Katholijke Kerk inriepen.

»Mijns inziens zijn de Bisschoppen volkomen vrij om het stelsel van den heer Gaume te omhelzen, dat door de meesten zijner bestrijders van den beginne af niet wel schijnt begrepen te zijn, of gelijk de Hoogw. Bisschop van Orleans, de leerwijze te behouden, die zij tot dusverre in hunne kleine Seminarien gevolgd hebben. Dit gesteld zijnde, kan ieder Bisschop doen wat hij voor zijne diocees nuttig oordeelt, en na eenige proefnemingen zal men, zoo ik hoop, de kerkvoogden het gebruik der Christen-schrijvers min of meer zien begunstigen en daaraan zelfs boven de heidensche schrijvers de voorkeur geven, naar mate zij meer of min overtuigd zijn, gelijk ik zelf het ben, dat de maatschappij, onder ons vooral, behoort herboren te worden; en dat zij zulks niet kan dan door een dieper godsdienstig onderrigt en door eene volkomen christelijke opvoeding.

»Als de maatschappij ziek is, dan heeft zij eene andere leiding, een ander opvoedingsstelsel noodig, dan hetgeen in de laatste tijden gevolgd is; want dit stelsel heeft haar niet kunnen beletten in een hagchelijken toestand te geraken, waarin zij slechts stuiptrekkende teekens van leven geeft.

»Ter gelegenheid dezer eerste polemiek heeft Mgr. van Orleans er eene tweede opgeworpen van een verschillenden aard. Deze ijverige kerkvoogd, aan de leeraars van zijn klein Seminarie in een herderlijken brief eene handleiding hebbende opgegeven, betreffende het gebruik der Heidensche schrijvers, heeft gemeend het gevoelen van den Eerw. Gaume te moeten aantasten. Daarop had hij regt; maar hij mogt zich niet vermeten zijne eigene gevoelens voor anderen verpligtend te maken.

»De *Univers* mogt alzoo de polemiek over de algemeene quæstie voortzetten, terwijl hij haar beschouwde als eene vrije kontrovers.

Het gevoelen van een Bisschop, al is het ook geopenbaard in een officieel stuk, kan niet als wet beschouwd worden voor hen, die niet tot zijn diocese behooren. Men kan alleen vorderen, dat zij de gedragslijn, welke hij aan zijne diocesanen voorschrijft, eerbiedigen, zoo lang die niet door een hooger gezag wordt afgekeurd. De *Univers* nu, de meeningen van Mgr. Dupanloup besprekende, heeft het officieele stuk, dat van het gezag des Bisschops uitging, niet berispt; hij begreep zulks niet te kunnen doen, zonder in den eerbied jegens het Episkopaat te kort te schieten.

»Desniettemin vaardigde Mgr. zijn mandement tegen de *Univers* uit, en beschuldigde dit blad de Bisschoppen te willen leiden of de uitoefening hunner jurisdiktie te belemmeren.

»Ik beken, dat de *Univers* gebreken heeft. Hij is zich zelf te buiten gegaan, vooral in wat betreft de wet van 1850 over het openbaar onderwijs. Maar kan men hem verwijten dat hij te vurig is, kan men het dan niet eveneens aan andere overigens achtingswaardige bladen verwijten, dat zij het niet genoeg zijn, of dat zij de voorzigtigheid met de vrees, de gematigdheid met de zwakheid verwarren? En voegt het voorts eenen Bisschop wel de hand te leenen aan de vijanden der godsdienst, door zijne slagen te rigten tegen hen, die met een levendig geloof bezield, haar kloekmoedig verdedigen, omdat het somtijds gebeurt, dat dezen te ver gaan en niet altoos in de hitte van den strijd het *moderamen inculpatae tutelae* bewaren? Zou het niet ergerlijk zijn, zoo wij ons minder verdraagzaam toonden jegens de schrijvers, die de Kerk verdedigen, dan tegen hen die hare instellingen aanranden?

»De H. Stoel veroordeelt de slechte boeken, maar veroordeelt die zonder aanzien van personen. Laat daarom ieder uit de *Univers* nemen wat hem behaagt, en dulden wat hem niet behaagt, en trachten hem door raadgevingen, en zoo hij het nuttig oordeelt, door beraadslaging teregt te wijzen, zoolang hij zich niet verwijdert van de katholijke leer. Maar laat men van beide zijden die met den geest der Kerk zoozeer overeenkomstige spreuk niet vergeten: *In necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus charitas.*

»Ik zal eindigen, Monseigneur, met u een denkbeeld te onderwerpen, dat welligt ongegrond kan zijn, doch dat ik niet als gewaagd beschouw. De polemiek over het gebruik der klassieken is thans niets meer dan een voorwendsel voor onderscheidene tegenstanders van de *Univers*. Men wil dat blad doen vallen, omdat het te gelijkertijd veel sterker is dan de meeste andere godsdienstige bladen, en ook ijveriger voor de Roomsche leer, en omdat het de banden die de Kerk van Frankrijk met de Kerk van Rome, de moeder en meesteres van alle kerken vereenigen, meer en meer poogt zaam te trekken en te versterken.

»In dienzelfden geest doet men de *Correspondance de Rome* den oorlog aan. Ik ben niet zeer bekend met dit blad, waarvan ik slechts eenige nummers gelezen heb. Nogtans meen ik het genoegzaam te kennen, om te zeggen dat het werkelijk nuttig zoude zijn voor hen die het kanoniek regt beoefenen, indien het werd geredigeerd door iemand die bekwamer, verlichter en voorzigtiger was. Mij dunkt dat men hetzelve gebrek van onderscheiding kan verwijten in de keuze der te behandelen quæstien en der lieden die behooren geraadpleegd te worden omtrent hetgeen de diocesen van Frankrijk betreft. Doch in alle geval kan het voor ons niet gevaarlijk zijn, want er is niemand die niet weet dat de bijzondere beslissingen, welke uitgaan van de roomsche kongregatien en in dat blad worden opgenomen, geen inbreuk maken op de praktijken en gebruiken, die wettiglijk zijn ingesteld in Frankrijk en elders, overeenkomstig de beginselen van het gemeen regt.

»Ik geloof dat het genoegzaam ware geweest den redakteur der *Correspondance de Rome* eenen wenk te geven.

»Ik heb de eer, enz.

† T. Kardinaal GOUSSET,
Aartsbisschop van *Rheims*.

RHEIMS, 30 Junij 1852.

»*Brief van Zijne Eminentie den Kardinaal* Antonelli, *Staats-sekretaris van Z. H. Paus Pius IX, aan Zijne Eminentie den Kardinaal* Gousset, *Aartsbisschop van Rheims.*

»Zeer Doorluchtige en Hoogwaardige Heer,

»Behalve den grooten prijs, dien ik gewoonlijk stel op de mededeelingen van Uwe Eminentie, bezit die, welke gij mij in uwen brief van 13 dezer hebt toegezonden, ter zake van het betreurenswaardig verschil, dat onlangs over de keus der klassieken bij het letterkundig onderwijs gerezen is, eene buitengemeene belangrijkheid.

»De volmaakte kennis die men heeft van de wijsheid en het grondig oordeel, die Uwe Excellentie onderscheiden, was reeds eene meer dan voldoende reden, om te rekenen op de juistheid en uitgestrektheid uwer denkwijzen bij de waardeering der bovengemelde kontrovers. Deze vooraf verkregene zekerheid, welke de H. Vader

met alle regt met mij deelde, is volkomen bevestigd geworden door het kostbaar dokument, vervat in den brief, waarin gij uwe gevoelens ter dezer gelegenheid aan eenige uwer ambtgenooten, die u geraadpleegd hadden, hebt geopenbaard.

»Zonder eenig inzigt van hier wien het ook zij te gispen, valt er in het belang der waarheid vooral op te merken, dat er een punt van het hoogst gewigt voor de Bisschoppen bestaat, hetwelk Uwe Eminentie zeer te regt heeft aangewezen; t. w. de noodzakelijkheid om den aard en den vorm der openbare geschriften van de Bisschoppen uitgaande, alle in te rigten ingevolge de regels en gebruiken van de H. Kerk; want zonder dat loopt men groot gevaar om de zoo noodige eenheid van geest en werking te verbreken, en dit somtijds zelfs bij pogingen, aangewend met het ijverig nagejaagd doel om die eenheid te bevorderen en te vestigen.

»De kracht dezer grondige opmerking en van andere, die Uwe Emin. op het onderhavig geval zoo juist heeft toegepast in den besproken brief, geeft den maatstaf aan van den grooten invloed dien Uwe Eminentie voorzeker heeft gehad om den loop te stuiten eener zaak, even gewigtig uithoofde van de partijen die er in betrokken waren, als zwanger van betreurenswaardige gevolgen, wegens de wijze waarop zij een aanvang hadden genomen.

»Dank zij de voorzigtige partij, welke in deze zaak gekozen is door hem, die in de diskussie de voornaamste rol te vervullen had, schijnt het dat er reden bestaat, om de beraadslaging van nu af aan als sluimerend te beschouwen, en dat derhalve de Hooge tusschenkomst, waarover Uwe Eminentie sprak in den brief, waarmede zij mij wel heeft gelieven te vereeren, heeft opgehouden noodwendig gevorderd te worden.

»Terwijl ik grootelijks de belangstelling roem, die Uwe Eminentie in deze zaak heeft betoond, en die zij met verwonderlijke ijver en wijsheid heeft doen strekken tot bereiking van een doel, geheel en al overeenkomstig de inzigten des H. Stoels, acht ik mij gelukkig aan Uwe Eminentie tevens de verzekering te geven van den diepen eerbied, waarmede ik de eer heb te zijn, van Uwe Eminentie

De zeer ootm. en gehoorz. dienaar

Rome, 30 Julij 1852.

G., Card. Antonelli.

Voor eensluidend afschrift:

T., Card. Gousset.

Parijs, 11 Augustus 1852.

De *Times* deelt den synodalen brief mede van het te Ascot gehouden provinciaal-koncilie [illegible] het formulier: »Wij de aartsbisschop en de bisschoppen der provincie Westminster, in eene provinciale synode vergaderd, aan onze beminde broeders en kinderen, de wereldlijken- en ordes-geestelijken en de geloovigen, die onder onze jurisdiktie staan" op het einde staat (wegens de titel-bill) alleenlijk: »Onderteekend door alle vaders van het koncilie of door hunne gevolmagtigden; de sekretarissen van het provinciaal-koncilie, Baynall, Gose, Clifford." In de inleiding leest men: Het is voorzeker geen gering blijk van de goddelijke gunst, dat wij na vele menschenleeftijden, gedurende welke de synodale werkzaamheid van onze H. Kerk alhier was afgebroken, ons zoo natuurlijk en zoo gemakkelijk weder vergaderen en alles naauwkeurig kunnen waarnemen, wat voor zulke plegtigheden is voorgeschreven, en dat wij in vrede en ongestoorde rust konden voortwerken, tot dat wij onze onderneming blijmoedig ten einde konden brengen. Voor deze genade moeten wij God onzen dank betuigen, en wij hebben daarom het feest van Maria Hemelvaart tot een plegtigen dankdag vastgesteld; op dien dag zal ook dit ons synodaal schrijven aan ons geloovig volk worden voorgelezen.

»Wij zijn overtuigd, dat gij onze overtuiging zult deelen, dat door deze Synode aan de Katholijke Kerk in ons land groote en duurzame zegeningen verworven worden, zoodra hare dekreten openbaar gemaakt en van kracht verklaard zullen zijn. Het is u niet onbekend dat de akten van een provinciale koncilie geen gezag hebben en daarom niet openbaar gemaakt worden, en dat hare dekreten niet van kracht kunnen verklaard worden, alvorens zij aan den H. Apostolischen Stoel ter verbetering en beoordeeling voorgelegd zijn, en alzoo hunne bekrachtiging hebben verkregen.

»Inmiddels wenschen wij u toch het resultaat mede te deelen van onze beraadslagingen, welke niet onder de strikte bepaling dezer wet vallen, en over onderscheidene punten van [illegible] beteekenis tot u te spreken, welke wij het doelmatig en nuttig achten in uwe ernstige opmerkzaamheid aan te bevelen."

De hoofdinhoud van den synodalen brief vormt eene schoone ontwikkeling van de katholijke grondstellingen over opvoeding en onderwijs, waarvan wij hier eenige merkwaardige zinsneden laten volgen:

»Het eerste en uitstekend gewigtige onderwerp, waarover wij u wenschen te onderhouden, is de opvoeding der armen. Deze is ten allen tijde beschouwd als een der gewigtigste aan de Kerk opgedragen pligten en zij heeft zich daarvan, eeuw voor eeuw, met dezelfde trouw gekweten; doch de wijze waarop zij dit doet, moet natuurlijk naar de omstandigheden van tijd en plaats verschillen. Wanneer het geloof en de zedelijkheid alleen den innerlijken tegenstand van 's menschen slechte gemoedsbewegingen hebben te overwinnen, is de opvoeding van het kind eene ligte taak. Doch thans wordt elk leerstuk en elk voorschrift aangevallen en bespot; en men verlokt de ouders en hun kroost met opvoedingsstelsels die zoo aanlokkelijk mogelijk gemaakt worden door de belofte van uitgebreider kennis of tijdelijke voordeelen. Wenschen wij in deze gesteldheid een katholijk menschengeslacht na het tegenwoordige, dan moeten wij het aankweeken, of het volgende menschengeslacht zal voor ons oog door anderen worden buit gemaakt. En zal de opvoeding die wij geven, in de tegenwoordige omstandigheden doeltreffend wezen, dan moet zij op de hoogte zijn van hetgeen de nieuwe tijd verlangt en daarbij vroom en geloovig blijven.

»Ten eerste moet dus *allerwege* voor een voldoende opvoeding onzer armen worden gezorgd. Geene kerkelijke gemeente behoort langer van scholen, eene voor elke kunne, verstoken te zijn. Wij vragen hiervoor bijdragen van de vermogenden onder u. Geeft aan de oprigting van goede scholen de voorkeur boven elk ander goedwerk. Waar gelegenheid schijnt te bestaan voor de stichting eener nieuwe kerkgemeente, zouden wij de oprigting eener school, die tevens tijdelijk voor bedehuis dienen kunne, verkieslijk achten boven de stichting eener kerk zonder school; want de met handen gemaakte tempel is veel minder waard dan de uit geloovige zielen opgebouwde kerk; en eene goede school is de waarborg eener deugdzame en stichtelijke kerkgemeente.

»Ten tweede moeten wij van de ons verleende middelen partij trekken, om onze opvoeding in haar wereldlijk gedeelte even voldoende te maken als de opvoeding, die door anderen wordt aangeboden; zoo zult gij al het verlokkende van andere scholen wegnemen, en geen voorwendsel om daarheen katholijke kinderen te zenden, aan de laauwhartigen laten. In beide de gemelde opzigten is de uit priesters en leeken zamengestelde armen-kommissie met heilrijk gevolg werkzaam, vooral door de oprigting van onderwijzers-kweekscholen; en wij vragen voor haar uwe medewerking en geldelijke bijdragen.

»Doch het godsdienst-onderrigt worde steeds bovenal bevorderd, te meer dewijl de aanmoediging welke de Staat of de staatkunde der eeuw aan de opvoeding geeft, eene strekking heeft om toenemend gewigt aan wereldlijke kundigheden te geven, waardoor het godsdienst- [illegible] komt. Als een tegenwigt hiertegen, hebben wij besloten kerkelijke schoolopzieners aan te stellen, wier taak zijn zal de vorderingen der leerlingen in godsdienstkennis te onderzoeken en door getuigschriften en prijzen aan te moedigen, en aan dengene die katholijke kinderen wil onderwijzen, bewijsmiddelen te verschaffen tot staving zijner zedelijke geschiktheid voor deze gewigtige taak.

»Ook het onderwijs der gegoede volksklassen vordert onze zorg. Waar eene genoegzaam talrijke katholijke bevolking is, bevelen wij de oprigting aan van eene middelbare school voor opleiding tot kennis van handelszaken en tot algemeene beschaving, welke onze jongelieden thans veelal moeten gaan zoeken in scholen, alwaar aan godsdienstige opvoeding niet gedacht wordt, en hun geloof dikwijls aan zware beproevingen bloot staat. In verscheiden steden is de oprigting van eene school als door ons aanbevolen wordt, met goeden uitslag beproefd.

»Wij betuigen hier onze warme deelneming in de pogingen der Iersche bisschoppen tot het stichten eener katholijke hoogeschool, ten einde voor jongelieden der hoogste volksklassen gelegenheid tot eene niet-gemengde opvoeding te verschaffen. Gelukt hun streven, dan zal voor volgende menschengeslachten gelegenheid bestaan tot eene onbekrompene, wetenschappelijke en voor de onderscheiden maatschappelijke werkkringen bekwamende opvoeding, vereenigd met degelijk godsdienst-onderrigt; dan zullen wij weder zien hetgeen in lang verloopen eeuwen der Christenheid, Ierland [illegible] uit verre landen talrijke beminnaars van de hemelsche en tevens van de aardsch wijsheid derwaarts komen, om zich er met den nog ongesmaldeelden schat te verrijken.

»Het bovenstaande dringen wij te ernstiger aan, daar thans elders onverschilligheid in geloofszaken heerscht, als gevolg van afgematheid door de eindelooze verdeeldheden, en als eenig middel tot verberging van het ergerlijk tooneel der oneenigheid over de verhevenste waarheden. Wij moeten te zorgvuldiger voor het geloof waken, daar deze eeuw elk bepaald geloofsbegrip wraakt, en in haar geest tegen het geloof gekant is.

»Doch het geloof behoort in liefde geworteld te zijn en met ijver tot goede werken te bezielen. En hier moeten wij u inzonderheid lessen geven voor uw gedrag in eene thans veelvuldig voorkomende soort van beproevingen. Het is u bekend op hoevele wijzen in den laatsten tijd uwe kerk en uwe godsdienst zijn aangevallen; hoe de krenking van woorden tot daden oversloeg, hoe het kwaad van onberaden uitdrukkingen aanrijpte tot vernieling van have, bloedvergieting en ontwijding van het heiligste. Gij weet ook dat velen rondom u niet aarzelen zouden nog verder te gaan, zoo het hun niet belet werd. In deze omstandigheden vermanen wij u ten eerste, u niet door boosaardige dreigingen en krenkingen te laten afschrikken van de vrije, manmoedige en Christelijke vervulling uwer pligten en van de wettige verdediging uwer regten als burgers. Oefent de u toekomende regten uit in een edelen en grootmoedigen geest. Deinst niet terug voor eenige verpligting, welke u door uwen stand in de maatschappij opgelegd is. In het Parlement, of in een regterlijk ambt, in de vervulling van verantwoordelijke betrekkingen of eereposten, in den werkkring van eenvoudige burgers, behoort gij gedachtig te zijn dat gij dezelfde regten hebt als elk ander in eene gelijke betrekking; en laat u door niemand vervaard maken noch verdringen uit de onbeschroomde, vreedzame en bedaarde vervulling der pligten, die aan elk regt zijn verbonden. Maar ten tweede vermanen wij [illegible] heid, en zachtmoedigheid. Geen bitter woord, geen onregtmatige bedreiging brenge u in drift of tot ongematigde taal. Geene dadelijke verongelijking make u op weêrwraak bedacht. Wacht van de regtvaardigheid der wetten bescherming tegen verdrukking en beleediging, en niet van eene of andere onwettige afspraak of van de aanwending uwer eigen sterkte."

Deze synodale brief is gedagteekend te Ascott den 17 Julij 1852, en onderteekend door drie sekretarissen der provinciale synode. Hij is van wege de kerkelijke overheid in de dagbladen openbaar gemaakt; en uit de aanmerkingen ook van protestantsche dagbladen blijkt de gewigtige aard van dit stuk in den tegenwoordigen staat der publieke opinie in Engeland en der staatspartijen, die thans alle meer of min ook op het terrein der kerkelijke twisten treden, daar de bewindvoerende partij openlijk en met warmte de zaak der Protestantsche staatskerk omhelst, en de oppositie-partijen de hulp der Iersch-Katholijke partij in het Parlement behoeven.

De *Times* kritiseert dezen synodalen brief, doch hecht zich enkel aan eenige uiterlijkheden; tegen deszelfs eigenlijken inhoud weet hij niets te zeggen. Zijn artikel begint met eene tegenoverstelling der anglikaansche *Convocatie* en der katholijke synode, waarvan het resultaat deze gewigtige bemerking is: »Het schijnt dat op onze eilanden de Engelsche Kerk te weinig of de Roomsche te veel vrijheid heeft."

[illegible] bare staatsscholen in België omgaat, dient het volgende:

De *Conservateur* van 19 Augustus bevat een brief van een huisvader, waarin men leest:

»Het feit dat ik u hier meld, is wel waard openlijk bekend gemaakt te worden.

»Ik heb een zoon op het koninklijk atheneum te Gend, van waar het mij niet vrij staat hem terug te nemen. Sedert eenige dagen bemerkte ik bij dien jongeling eene groote staatkundige opgewondenheid op. Hij sprak van niets dan van den *coup d'état* van Louis Napoleon, van de lafhartigheid der soldaten die hem verdedigden, van de geestelijkheid die hem ondersteunde, en van de ambtenaren die hem den eed van getrouwheid zwoeren.

»Nog nooit had ik hem zulk eene taal hooren voeren. Doch ik verwonderde er mij niet langer over, toen ik hem betrapte onder het lezen der laffe brochure *Napoleon le-Petit* door Victor Hugo.

»Ik zeide hem dat zulk eene lektuur op zijn leeftijd niet betaamde; doch hij antwoordde mij dat meest alle leerlingen van het atheneum die brochure hadden gekocht op aanraden van den heer Novent, professor in de syntaxis, die aan zijne leerlingen, N. B. gedurende den schooltijd, een groot gedeelte van het boek had voorgelezen, en het zijnen leerlingen aangeraden had als een navolgenswaardig voorbeeld, hun de verzekering gevende, dat al wat de schrijver zeide, waar was.

»Nu vraag ik u, Mijnheer de Redakteur, of het aan een openbaar onderwijzer vrij staat, om van zijne school eene politieke klub te maken en [illegible] met zulke vodderijen bezig te houden."

Hulde aan Dr. Newman.

Bedrag der vorige opgave . . .	f 421.37
Van J. H. T. Bij Roermond.	» 2.50
	f 423.87

Bij besluit van den 16 dezer heeft Z. M. het ministerie van oorlog gemagtigd, om ook dit jaar de bij de wet bedoelde najaars-oefeningen der miliciens *niet* te doen plaats hebben, zoodat zij in hunne haardsteden kunnen blijven.

De Kommissaris des Konings in de provincie Zuid-Holland heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat de groote-jagt voor dit jaar in deze provincie, zal geopend worden op Zaturdag, den 4 September aanstaande.

— In een bij het *Politieblad* gevoegden staat wordt aangewezen de gequalificeerde hoegrootheid der geldswaarden in het jaar 1851 ontvreemd, natuurlijk voor zooveel die ontvreemdingen bij de policie bekend zijn. Die opgave luidt als volgt: Waarde van het ontvreemde door middel van braak of opensluiting *f* 34,778 82, insluiping bij dag *f* 14,052.86, insluiping bij avond *f* 15,801.24, zakkenrolderij *f* 2,176 67, opligting en misbruik van vertrouwen *f* 28,050 76½. Totaal *f* 95,560.35½. De aan de justitie overgeleverde daders staan tot de onbekend geblevene of voortvlugtige daders, bovengenoemde sommen tot maatstaf genomen, als 415,540.

Johannes Engels Oorthuis, van wien reeds vroeger in de *Prov. Gron. Courant* melding is gemaakt, dat hij met zijn 10 cents mesje achter de koeijen van zijn meester een ploeg, een wipkar en een wentelblok had vervaardigd, is voor weinige dagen met twee heeren, Scholtens en van Kalker, die zich zijn lot hebben aangetrokken, uit Oostwedde naar Groningen vertrokken, om het herdersleven met de school te verwisselen. Volgens zeggen van genoemde heeren zou hij nog eerst een 4tal [illegible] lijk [illegible] te vormen, waarna hij tot eene of andere betrekking zoude worden opgeleid. In den afgeloopen winter heeft de burgemeester van Oostwedde hem reeds alle dagen 3 maal ter school gezonden, om de vermogens van dit knaapje te ontwikkelen. Wij prijzen het edele doel, dat deze heeren met dit jongsken beoogen en hopen tevens, dat hij zich in alles de achting waardig zal maken van hen, die door daden toonen zijne weldoeners te willen zijn.

Nadat in den loop der afgeloopene week, op de markt te Gouda, de toebereidselen waren gemaakt voor het maken van een *Artesischen put*, is men den 20 dezer met het boren aangevangen en den eersten dag tot circa drie ellen daarmede gevorderd. De produkten der boring worden, in behoorlijken vorm, verzameld, om naar Amsterdam te worden opgezonden, waar deze aan de kommissie, bestaande uit de heeren professor Miquel, professor van Breda en Dr. Staring, zullen moeten dienen als bouwstoffen ter vervaardiging van eene geologische kaart, welk werk in der tijd aan gezegde kommissie is opgedragen.

De werkzaamheden geschieden, tot bereiking van dit doel, voor rekening van het rijk; doch zullen mogelijk kunnen leiden tot het verkrijgen van een weldadig iets voor Gouda, namelijk eene welpomp in het midden der stad, waarvan de behoefte door velen wordt gevoeld, en waarvan het belang dan ook gewis door allen zal worden [illegible] (*G. K.*)

ZWARTSLUIS, den 18 Aug. De Gereformeerde gemeente zich noemende *onder het Kruis* alhier, die vroeger van het plaatselijk bestuur vergunning had gevraagd tot oprigting eener bijzondere school, maar dezelve niet bekomen had, heeft zich daarop tot de Gedeputeerde Staten, gewend doch met geen gunstiger gevolg, want zij heeft op dat verzoek eene afwijzende beschikking erlangd.

(*Kamper Courant.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Aug. De *Moniteur* bevat een zeer merkwaardig artikel over de inrigting, het doel en de middelen der algemeene of departementale raden.

— Uit eenige departementen gaat weder openlijk een kreet van verlangen op, dat het erfelijk keizerschap hersteld worde. Dit is o. a. het geval in het arrondissement Orange, van waar een adres te Parijs is aangekomen, waarin men leest: »dat de orde en de vrijheid, die Frankrijk sedert 2 Dec. geniet, niet van duur kunnen zijn onder een tijdelijk bestuur, dat in [illegible] broze [illegible] persoon. Daarom wordt met kracht aangedrongen op de verheffing van Prins Lodewijk Napoleon tot erfelijk Keizer van Frankrijk."

— Volgens de uit geheel Frankrijk ingekomen berigten nopens den uitslag der maatregelen, die tegen het loslopen van honden genomen werden, zijn in de laatste maanden in Parijs en de departementen 200,000 honden doodgeslagen of vergiftigd. Daaronder behooren 15,000 jagt-en 100 schaapherders honden; de overige 184,900 waren alle gewone huisdieren, van verschillend ras. Hunne huiden, die tot verschillende doeleinden gebezigd kunnen worden, hebben nog eene som van bijna fr. 200,000 opgebragt. Eenige honderde katten hebben te gelijkertijd den dood gevonden. Niettegenstaande deze slagting bestaan in Frankrijk nog meer dan 4,000,000 honden.

— Men leest in den *Moniteur*: »Terwijl ons eskader door den Pacha van Tripoli de beide Franschen deed teruggeven, welke in die stad eene gewelddadige en barbaarsche behandeling hadden ondergaan, haastte de Ottomannische Porte zich een fregat te doen vertrekken tot overbrenging aan den Pacha van het bevel om onze landgenooten vrij te geven."

— Mgr. Sibour Aartsbisschop van Parijs heeft zich naar Duitschland op reis begeven, en zal waarschijnlijk over Nederland en België herwaarts terugkomen.

MADRID, 15 Augustus. Bij koninglijk besluit wordt aan de tolbeambten de volle eigendom toegekend van al hetgeen zij op wettige wijze in beslag nemen. Daardoor lijdt de schatkist een verlies van 2½ millioen realen.

ENGELAND.

LONDEN, 21 Augustus. Heden is het parlement door den Lord kanselier verdaagd. De hertog van Northumberland en Lord Howard de Walden waren de eenige tegenwoordig zijnde Pairs. Men wil thans weten, dat het Parlement in de derde week van Oktober of het begin van November tot de behandeling van 's lands aangelegenheden zal vergaderen.

— Volgens den laatsten wekelijkschen staat der Engelsche bank is het bedrag der in omloop zijnde biljetten met £ 87,620 verminderd, en de voorraad van haar edel metaal met £ 452,487 vermeerderd, in vergelijk der vorige opgave.

— Eergisteren had te Leeds de plegtige onthulling plaats van het standbeeld voor Sir R. Peel. De heer Beckett sprak te dezer gelegenheid eene indrukwekkende rede uit, waarin hij de groote verdiensten van den beroemden staatsman schetste.

— Op grond der jongste tijdingen uit Australië zegt de *Times*, dat de goudproduktie aldaar, wanneer zij op den tegenwoordigen voet voortduurt, in een jaar tien tot elf millioen pond sterling zal opleveren.

— Uit de jongste Britsch-Amerikaansche bladen blijkt, dat de maatregelen der Britsche overheden tot bescherming der visscherijen, niet tegen de Noord-Amerikaansche visschers alleen, maar evenzeer tegen het indringen van Fransche visschersvaartuigen gerigt zijn.

— De *New-York Herald* meldt, dat er thans, behalve den Zuidpas, door kapitein Fremont, in 1845-46 ontdekt, een nieuwe pas door het Rotsgebergte naar Californië bekend is geworden. Deze ontdekking werd, ongeveer een jaar geleden, door kapitein Joseph Walter gedaan, die gedurende 30 jaren in die oorden heeft gezworven. Hij deed herhaalde malen reizen tusschen Nieuw-Mexiko en Californië en voor ongeveer een jaar trok hij binnen 25 dagen tijds, en bovendien met lastdieren, van Montrey, of San Diego, naar Albuquerque (75 mijlen beneden Santa-Fé). De weg, dien hij bereisde, was tot nog toe onbekend, terwijl hij over denzelfden weg naar Californië terugkeerde. De weg loopt regtstreeks ten westen van Santa-Fé en hij verklaart dat dezelve overal even bruikbaar voor vrachtwagens en rijtuigen is, als die tusschen Santa Fé en Missouri. Overal is overvloed van voedsel voor vee, en op korte afstanden vindt men telkens een voldoenden voorraad van water, terwijl het hooger gelegen gedeelte van het land onderscheidene soorten van best timmerhout oplevert. Hoewel er slechts één man is, aan wien de ontdekker het plan van den weg heeft medegedeeld, houdt men zijn bestaan evenwel voor zeker. Kapitein Pope, een der ijverigste leden van het topographisch korps der Vereenigde Staten, heeft, met deze feiten te Santa-Fé bekend geworden, te Washington aanzoek gedaan om dien weg geheel en al uit een grondig en wetenschappelijk oogpunt te mogen onderzoeken. Men twijfelt dan ook geenszins of het gouvernement zal hem daartoe vergunning verleenen. De voordeelen, welke aan de bruikbaarheid van den weg boven den Zuidpas verbonden zijn, zullen belangrijk wezen, wanneer hij geschikt is voor rijtuigen en tot het aanleggen van een spoorweg. In de eerste plaats zou de reis naar de Stille Zuidzee 700 of 800 mijlen bekort worden, terwijl hij, in de tweede plaats, door de zachte luchtgesteldheid, welke er het geheele jaar heerscht, in alle jaargetijden zal kunnen bereisd worden.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 21 Aug. De onderscheidene stoomvaartmaatschappijen, reeders en schippers op den Rijn, hebben bij de centrale kommissie der Rijnscheepvaart, thans te Mainz zitting houdende, zeer nadrukkelijke protesten ingediend tegen het bouwen van een vasten steenen brug over dien stroom te Keulen, als hoogst nadeelig voor het vrije verkeer en de scheepvaart, en hebben zij daarbij de Pruissische regering aansprakelijk gemaakt voor de verliezen, die daaruit voor hen moeten ontstaan.

— De Wurtembergsche 2de kamer heeft eenparig besloten, bij het gouvernement op hare verdaging aan te dringen, onmiddellijk na afloop der beraadslagingen over het budget.

— Het Nassausche genootschap ter bevordering van den landbouw, zal in 1853 ook voor de tabaksteelt prijzen uitdeelen. In Nassau wordt de kultuur van die plant met gelukkig gevolg uitgeoefend.

— Men schrijft uit Frankfort: De bondsvergadering zal, onmiddelijk na het hervatten der zittingen in de maand Oktober e. k., zich onledig houden met het wetsontwerp op de Duitsche drukpers. Van de zijde van Pruissen verwacht men ten deze eene ernstige oppositie.

— Het berigt dat de Duitsche Noordzeevloot een kooper gevonden heeft, welke niemand anders is dan de Braziliaansche regering, schijnt zich te bevestigen.

— De beide wetgevende vergaderingen in Zwitserland hebben zich tot 18 Jan. verdaagd, na eerst nog koncessie te hebben verleend voor twee ijzeren spoorwegen, maar zonder te beslissen op eene petitie der centrale maatschappij van Grutli, die reklames had ingezonden tegen eene beslissing van de regering van Bern, die onderscheidene sektien van die maatschappij heeft gesupprimeerd. Het vraagstuk, betreffende de oprigting eener bondgenootschappelijke universiteit, is mede onbeslist gebleven.

WEENEN, 19 Aug. De Keizer zal na zijn terugkeer uit Ischl zijn verblijf in Schönbrunn nemen.

— De *Wiener Ztg.* deelt thans een finantiëelen staat mede, waaruit blijkt, dat er tot heden 30,800,000 fl. staats-papiergeld vernietigd is.

ITALIE.

Men meldt uit Rome van den 17 Augustus, dat tusschen den Kerkelijken Staat en Rusland een handelsverdrag onderteekend is door den Kardinaal Antonelli en den heer von Butenieff.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 23 Augustus.

BEVALLEN (18 Aug.): J. W. Scholten, geb. Dieperink, Z. (20 Aug.): C. G. A. Knol, geb. Zimmerman, Z. - W. [illegible]man, geb. Fikkert, Z. - A. C. de Haan, geb. Bakker, [illegible]

OVERLEDEN (17 Aug.): K. J. de Jong, 36 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		21 AUG. 4½ u.	gebl.	23 AUG. 4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		64 9/16	64 9/16	64⅝	[illegible]
Dito Dito	3	77 9/16	77½	77⅝	77½
Dito Dito	4	96 15/16	96 15/16		
Dito Obligatien O. I.	4	96½			
Amortis. Syndic.	3½		95⅝		
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg			101½		
Aand. Holl. S. M.		85			
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volkev		52⅝	52¾	52 [illegible]	[illegible]
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE bij *Ardoin* 1835	5				
Dito Nieuwe	1				
Dito 2/m. Beurveil.		22⅞	22 7/16		
Dito	3	49 9/16			
Dito Binnenl. 2400 P.		44¼	44 1/16		
Coup. Bewijzen.					
Amortisable Schuld					
PORTUGAL te Londen	5	43	43⅛		
Dito Dito	4	39 5/16	39⅛	39 7/16	39½
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	105⅞	106		
Dito Dito 1828 en 1829		107¾	107⅛	107⅞	
Cert. bij d°. 1831 en 1833		97½			
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	91¾	91⅝	91¾	
Dito bij *Stieglitz en C°.*		91 5/16	91⅝		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito					
POLEN, Aand. à fl. 500		160	160		
Dito met Lot. à 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4 9/16	4 9/16		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	79 [illegible]	77⅞		
Dito 1847	2½	40 [illegible]	40⅝	40 [illegible]	
Dito 1851	2½	40⅛	40 [illegible]	40 [illegible]	
Dito Nieuwe	5	90½	90½		
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4				
Letter B	5	90½	90⅝		
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito à 250					
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer* 5 pCt.					
BRAZILIE te Londen 1824	5		100	100½	
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	5				
MEXICO Nieuwe		27	27	27 1/16	
VENEZUALA à £ 100	3½	43	43¼		
GRENADA à £ 100	2	23⅛	23 9/16	23⅛	
ECUADOR à £ 100		4 1/16	4⅛	4 3/16	

Polen, Cert. 4 pCt. 86, ⅛, 86; Louisiana 5 pCt. 101¾; Grenada uitgestelde 11⅝; id. Venez. 17⅛, ⅛; Phil. Hope 68½ L. N.

Over het geheel waren omzet en variatie, zoo in Binnenl. als vreemde fondsen, van geen meldenswaardig belang; enleenlijk waren Uitgestelde en Werkelijke Grenada's hooger gevraagd, met veel affaire.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f $56\frac{7}{16}$	Livorno	2/m.	f $38\frac{7}{8}$
„	zigt	„ $56\frac{13}{16}$	Napels	„	„ $81\frac{1}{8}$
Bordeaux	2/m.	„ $56\frac{3}{16}$	Petersburg	„	„ 1,85½
„	½/m.	„ $56\frac{7}{16}$	Weenen	6/w.	„ 29¾
Madrid	3/m.	„ 246	Augsburg	„	„ $35\frac{3}{8}$
Cadix	„	„ 246	Frankfort	„	„ 98¾
Seville	„	„ 242	Hamburg	2/m.	„ $35\frac{5}{16}$
Bilbao	„	„ 243	„	zigt	„ $35\frac{9}{16}$
Lissabon	„	„ 42	Londen	2/m	„ 11,90
Porto	„	„ 42	„	zigt	„ 11,95
Genua	2/m.	„ $46\frac{5}{8}$	Rotterdam		„ $\frac{1}{8}$

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 21 Aug. Belg. leen. 2½ pc. 55½; 1840, 5 pc. 101; 1848, 100½; 1852, —; Spanje Ard. 1 pc. $21\frac{15}{16}$; Binnenl. 3 pc. $44\frac{1}{16}$; Coupons —; Rom. Leening 1835 96.

PARIJS, 21 Aug. Fransche 3 pc. 75,85; id. 4 pc. —,—; 4½ pc. 104,90; Schatk. —,—; Bank-Actien 2850,—; Belg. 1840, 5 pc. 102½; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —, 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 49; Binnenl. 3 pc. 43½; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —,—; 1849, 995,—; 1851, 970,—; Haiti 311,25 Rom. Leening 1850, 97½.

LONDEN, 21 Aug. Cons. kont. 99½ a 99¾; op tijd 99½ a 99¾; Braz. 101½ a 102; 1829/39 100½ a 102; Den. 3 pc. 82 a 83; 5 pc. 107 a 108; Ecuad. 4½ a 4¾; Gren. 23½ a 24½; Uitgest. 11½ a 11¾; Mexiko 32½ a 32¾, Peru 4½ pc. 100 a 102; Uitgest. 59 a 61; Rusl. 1822 5 pc. 119½ a 120½, (N.) 4½ pc. 104½ a 104¾; Portugal 5 pc. 100 a 101; 4 pc. 37 a 38; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 22½ a 22¾; 3 pc. 48½ a 49; Coup. cert. 2¾ a 3; Passive 5¾ a 6, Holl. 2½ pc. 64¼ a 65; id. 4 pc. 98½ a 99; Venez. 42 a 43; Uitgest. 16 a 17.

WEENEN, 21 Aug. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 97; Bank-Actien 1364.

BERLIJN, 21 Aug. Schuldbr. 3½ pc. 94½; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 93½; Pools. 4 pc. 90¾; Loten fl. 200 22 id. fl. 300 153; id. fl. 500 91; Amsterdam zigt 143g; id. 2/m. 142¼g.

HAMBURG, 21 Aug. Rusl. Eng. Leen. 112½; Stiegl. 4 pc. 91½; Spanje, Ard. 3 pc. 21½; Binnenl. 3 pc. 42½.

FRANKFORT, 21 Aug. Met. 5 pc. 81¼; 4 pc. 65¾; 2½ pc. 42; Bank-Actien 1382; Darmst. Loten fl. 50 $91\frac{5}{8}$; id. fl. 25 31½; Badensche Loten fl. 50, 66½; id. fl. 35, $38\frac{5}{8}$; Nassausche 28½; Holl. 2½ pc. 64½, Werk. Sch. 4 pc. 97½; Sijndic. 3½ pc. 95½.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 24 Augustus.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 23 Aug. Tarwe, [illegible] rijf, verkocht: 127 ℔ b. Pools. f 320.

Rogge bij gerijf als voren, bij partijen f 6 lager afgegeven, verkocht in Entr.: 117 ℔ n. Archangel f 159; 117 ℔ n. Riga f 158; in cons.: 123 ℔ Odessa f 179; 115, 116 ℔ o. Gedr. f 165, 163.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit als voren: 123 ℔ Amersf f 200

Koolzaad. Vriesch 52 £. In veiling gering Vriesch f 236, 240. Op 9 vaten Olie dadelijk en in Augustus 53½; in April ek. 57½; Sept. 53½; Oct. 54½; Nov. 55 £. *Lijnzaad* een doen; In veiling 109 ℔ Petersburger f 8¾. *Raapolie* op 6/w. f 31¾; Vliegend f 30¾, ½; 1°. Mei ek. f 33½; Sept. f $30\frac{5}{8}$; Oct f $31\frac{3}{8}$, ¾; Nov. f 32; Dec. 32½. *Lijnolie* op 6/w. f 31½; Vliegend f 30½. *Hennepolie* op 6/w. f 39; Vliegend f 38.

LONDEN, 20 Aug. KOFFIJ. De markt was deze week zeer kalm en de omzettingen waren gering. De prijzen zijn iets verflaauwd, hebbende van *Native Ceylon* eenige verkoopen plaats gehad tot 43 s. 6 d. a 44 s., *Plantage* soorten daarentegen waren goed gevraagd en bedongen vaste prijzen.

SUIKER. *Ruwe.* Op de plaats zijn verkocht 1000 kn. *Havana* N°. 11 tot 20 s. 6 d. Entr. en 100 kn. dito N°. 16 tot 24 s., terwijl zeilende werden afgedaan: 630 kn. Havana N°. 12 en 920 kn. N°. 12 tot 20 s. voor Antwerpen, 2200 kn. N°. 12½ tot 22 s. voor Triëst, twee ladingen wit *Havana* tot 28 s. a 30 s. voor Rusland en eene lading bruin *Bahia* tot 16 s. E.

RIJST. De omgang bepaalde zich bijna geheel tot de veilingen: Circa 25,700 bn. werden aangeboden, waarvan verkocht werden 8000 bn. *pinkey Madras* tot 8 s. 6 d. a 9 s. en 2000 bn. goed blank *Bengaal* tot 10 s. 4½ d; 3000 bn. *Java* werden tot 10 s. 6 d. a 11 s. 6 d. opgehouden.

NOTENMUSKAAT bedingt voor de goede soorten vaste prijzen. Van *Foelie* werd een partijtje heden in veiling 2 d. hooger verkocht. *Nagelen* onveranderd, met zeer weinig omgang. *Cassia Lignea* blijft ferm.

KRENTEN zijn deze week weder verder gerezen en thans 22 s. a 26 s. boven het laatste standpunt der markt tot welke verhooging grage koopers zijn. Groote aanvoeren hebben plaats van het vasteland, grootendeels uit goede kwaliteit bestaande.

GRAANMARKT. Er werden aangevoerd: 3310 qrs. Engelsche en 17,330 qrs. vreemde *Tarwe*, 200 qrs. Engelsche en 6220 qrs. vreemde *Gerst*, 5760 qrs. Engelsche en 3240 qrs. vreemde *Haver*.

VEEMARKT. Heden was de handel in alle Veesoorten zeer gering en de prijzen een weinig lager. De aanvoeren van *Kalveren* en *Runderen* was vrij groot en de laatste werden tot lagere prijzen van Maandag ll. verkocht, terwijl de prijzen der eerste geene verandering ondergingen. *Lammeren* iets lager; *Schapen* bedongen vorige prijzen. — De aanvoer bestond uit 1000 Runderen, 14084 Schapen en Lammeren en 696 Kalveren.

SCHEEPSTIJDINGEN.

ELSENEUR, 19 Augustus. Het schip Marie, kapt. Zeilinga, van Riga naar Amsterdam, is alhier lek binnengeloopen en bezig met lossen.

GIBRALTAR, 7 Aug. Het schip Eendragt, kapt. Kleijn, van Odessa naar het Kanaal, is alhier met verhitte lading binnengeloopen en is bezig met lossen.

UITGEZEILD:

HELVOET, 20 Aug. J. C. F. Lupcke Jr., Johanna Maria, Batavia, gesleept door de stoomboot Kinderdijk. — 21 Aug. H. G. Henrichs, Admiraal Zoutman, Batavia, gesleept door de stoomboot Kinderdijk. - J. M. de Winter, Generaal Chassé, id. - W. Calander, Catharina, St. George d'Elmina en id. — 22 Aug. H. B. G. H. Ruysch, Gerardus Jacobus, Batavia, gesleept door de stoomboot Kinderdijk. - J. G. Kunst, Delta, id.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 13 Aug. Logan v. Antwerpen n. Newyork. Julie Clairs, Kapt. de Wijn. v. Amst. n. Bat. Door den Loodsschipper A. Gouda, voerende de boot N°. 2 is op de hoogte van Egmond aan Zee in goede staat gepraad, het Nederl. Schoonerschip Sara, Kapt. Botje v. Wilmington n. Bremen; alles wel aan boord.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BALTIMORE, Warnken, Wichelhausen: 300 v. Tabak, J. A. Kluytenaar. 200 v. Tabak, van Eeghen en Comp.: 200 v. dito, W. Beckeringh: 117 v. dito, van Baggen Parker en Comp.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 23 Aug. in lading naar:

Keulen	J. Kreitenberg, Colln N°. 11.
„	D. Hoogeweg, Prins Emil.
Duisburg	C. Scholten, Hoffnung.
Mainz	W. Keller, Mainz, N°. 1.
Manheim	J. H. Seill, Stad Amsterdam.
Dusseldorp & Neus	T. W. Meeuwsen, Niederrein N°. 6.
Weesel	P. J. Balk, Vrouw Rebecka.
Ludwigh. & Heilbr.	P. Hartman, Eleonora.
Heilbron	F. Mussig, Albert Smith.
Frankf. & Coblenz	A. Urmetser, Frankfort N°. 6.

KEULEN, 21 Aug. aangekomen:

Kapt. Wilson van Amsterdam met 4811 ctn.
„ Wilson „ Rotterdam „ 4132 „
„ v. Alen „ „ „ 5212 „

KEULEN, 20 Aug. in lading naar:

Amsterdam Kapt Haasters Kolln n°. 20.
Rotterdam „ Linckewitz „ „ 12.

AANBESTEDINGEN.

Vrijdag, 27 Aug. Aan het lokaal van het provinciaal gouvernement te Zwolle, ten 12 ure: Herbesteding van 1°. Het verlengen van bestaande en het leggen van nieuwe kribben [illegible] verdiepen van het vaarwater tusschen de uitmondingen van het Lichtmis Kanaal en de Nieuwe Vecht en 2°. Het onderhoud van de Rijswerken aan de beide Oevers van de rivier de Vecht, benevens van het vaarwater tusschen de uitmondingen van het Lichtmis Kanaal en de Nieuwe Vecht, ingaande den 1sten Julij 1852 en indigende den laatsten December 1854.

— Aan het lokaal van het provinciaal gouvernement te Zwolle, ten 12 ure: Herbesteding van het verbreeden, verdiepen en onder profil brengen van eene gedeelte der Hoofdwijk in Lutten, lang 250 el, het verdiepen en onder profil brengen der bestaande Vlotwijk, lang 197 el, en het graven van eene nieuwe Vlotwijk, ter lengte van 165 el.

— Aan het lokaal van het provinciaal bestuur te Arnhem ten 12 ure: Het verhoogen en verzwaren van Lijmersche Overlaatkade onder Oud-Zevenaar in de provincie Gelderland.

ADVERTENTIEN.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.